

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра цивільного та господарського права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан юридичного факультету

к.ю.н., доц. О.С. Яра

«_____» _____ 2020 р

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри

цивільного та господарського права

Протокол № 12 від «16» червня 2020 р.

завідувач кафедри

_____ **О. Ю. Піддубний**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«НОТАРІАТ В УКРАЇНІ»

Для студентів Міжкафедральної навчальної лабораторії на базі
ВП НУБіП України «Мукачівський аграрний коледж»

Рівень вищої освіти (ОС)	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	08 «Право»
Спеціальність	081 «Право»
Форма навчання	заочна (дистанційна)
Термін навчання	3 роки (180 кредитів)
На основі	Початкового (короткого циклу) вищої освіти
Ступінь вищої освіти	«Бакалавр»
Кваліфікація	Бакалавр права

Розробник	Пушкар Марина Василівна, кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного та господарського права
------------------	--

КИЇВ – 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни «Нотаріат в Україні»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	
Галузь знань	08 «Право»
Спеціальність	081 «Право»
Освітньо-кваліфікаційний рівень	Бакалавр
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	Нормативна
Загальна кількість годин	60
Кількість кредитів ECTS	2
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	-
Форма контролю	Залік
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання	
	заочна форма навчання
Рік підготовки	2
Семестр	3,4
Лекційні заняття	6 год.
Практичні, семінарські заняття	4 год.
Лабораторні заняття	-
Самостійна робота	50 год.
Індивідуальні завдання	-
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є вивчення студентами основних теоретичних питань нотаріату як самостійної галузі права та оволодіння практичними навиками в цій галузі. Курс підготовлено з урахуванням теоретичних положень цивільного права, вимог чинного законодавства в обсязі, необхідному для повного та ґрунтового опанування студентами основних положень цієї галузі.

Як результат вивчення нотаріату студенти повинні знати:

- розвиток системи нотаріату.
- співвідношення і взаємодія з іншими галузями приватного права (сімейне, трудове, міжнародне приватне).
- захист прав та інтересів громадян та юридичних осіб нотаріусами.
- нотаріальні дії, які вчиняє нотаріус.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність полягає у здатності розв'язувати практичні задачі правового характеру у сфері цивільних відносин, надавати фахові консультації роботодавцю.

Загальні компетентності:

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння сфери відносин економічної конкуренції.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань, зокрема при вирішенні питань конкуренції.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК1. Здатність застосовувати знання з цивільного права, знання і розуміння правничої професії.

СК7. Здатність застосовувати знання для вирішення конкретних завдань, на основі принципів і доктрини національного права.

СК8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального права.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Поняття та предмет курсу «Нотаріат в Україні»

Поняття та загальна характеристика спецкурсу «Нотаріат в Україні»;

Поняття нотаріусу та помічника нотаріуса;

Права та обов'язки нотаріуса;

Нотаріальна таємниця;

Гарантії та обмеження у діяльності нотаріуса

Правове регулювання Вищої кваліфікаційної комісії.

Тема 2. Загальні засади діяльності нотаріусів

Поняття нотаріальні округи.
Порядок видачі свідоцтва про зайняття нотаріальною діяльністю.
Порядок аналювання свідоцтв про зайняття нотаріальною діяльністю.
Державні нотаріальні контори та нотаріальні архіви
Діяльність приватного нотаріуса.

Тема 3. Загальний порядок вчинення нотаріальних дій.

Загальний порядок вчинення нотаріальних дій.
Вимоги о документів, що надаються нотаріусу.
Відмова у вчиненні нотаріальних дій.
Нотаріальні дії, що вчиняє нотаріус.

Тема 4. Порядок вчинення окремих нотаріальних дій.

Посвідчення правочинів за участю дітей, а акож осіб, над якими встановлено опіку та піклування.
Посвідчення правочинів щодо розпорядження майном, що є спільною сумісною власністю.
Реалізація переважного права купівлі частки у праві спільної частової власності.
Порядок володіння та користування спільним майном.
Зміна або розірвання договору, посвідченого нотаріусом.

Тема 5. Посвідчення правочинів про відчуження та заставу майна

Посвідчення правочину про передачу права власності на земельну ділянку.
Посвідчення договорів про відчуження об'єктів незавершеного будівництва.
Посвідчення договорів застави майна.
Посвідчення договорів про відчуження транспортних засобів.
Посвідчення договорів довічного утримання.
Посвідчення спадкового договору.
Посвідчення договору ренти.

Тема 6. Посвідчення заповіту, внесення змін до нього та його скасування.

Порядок складення заповіту.
Вимоги до змісту заповіту.
Посвідчення секретного заповіту
Оголошення секретного заповіту.
Порядок скасування, зміни заповіту.
Порядок скасування секретного заповіту.

Тема 7. Інші нотаріальні дії, що вчиняє нотаріус.

Засвідчення вірності копій документів.
Посвідчення фактів.
Прийняття в депозит грошових сум і цінних паперів.
Вчинення виконавчих написів.

Вчинення морських протестів.
 Прийняття документів на зберігання.
 Заборона відчуження нерухомого майна

Тема 8. Застосування законодавства іноземних держав.

Застосування іноземного права.
 Застосування права при охороні спадкового майна та при видачі свідоцтва про права на спадщину.
 Прийняття нотаріусами документів, складених закордоном.
 Зносини нотаріусів з іноземними органами юстиції.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Загальні положення												
Поняття та предмет курсу «Нотаріат в Україні»								1	0,5			5,5
Загальні засади діяльності нотаріусів								1	0,5			5,5
Загальний порядок вчинення нотаріальних дій								1	0,5			5,5
Порядок вчинення окремих нотаріальних дій									0,5			5,5
Поняття та предмет курсу «Нотаріат в Україні»												5,5
Змістовий модуль 2. Окремі види нотаріальних дій												
Посвідчення нотаріусами окремих видів правочинів									0,5			5,5
Посвідчення заповіту, внесення змін до нього та його скасування								1	0,5			5,5
Інші нотаріальні дії, що вчиняє нотаріус								1	0,5			5,5
Застосування законодавства іноземних держав								1	0,5			6
Усього годин							60	6	4			50

5. Самостійна робота під керівництвом НПП

№ з/п	Назва теми
1	Поняття та предмет курсу «Нотаріат в Україні»
2	Загальні засади діяльності нотаріусів
3	Загальний порядок вчинення нотаріальних дій
4	Порядок вчинення окремих нотаріальних дій
5	Посвідчення нотаріусами окремих видів правочинів
6	Посвідчення заповіту, внесення змін до нього та його скасування

6. Індивідуальні завдання

Розв'язання задач

7. Методи навчання

При підготовці студентів використовуються такі методи навчання: організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності; стимулювання і мотивації навчальної діяльності; контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальною діяльністю.

8. Форми контролю

Поточний контроль, модульний контроль, семестровий контроль у формі заліку.

9. Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБІП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

10. Методичне забезпечення

1. Гаєвець М.В. Навчально-методичні вимоги та рекомендації щодо вивчення навчальної дисципліни «Нотаріат в Україні»: Навч. метод. посібник для студентів юридичного факультету ОКР «Бакалавр» / Укл. М.В. Гаєвець – К.: Друк: «Поліграфія для всіх», – 2014. – с. 163.

11. Рекомендована література

Базова

1. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року: Київ. - «Преса України», С.23.
2. Закон України «Про нотаріат» від 2 вересня 1993 року, «Відомості Верховної Ради України» – 1993. - №39 – ст.383
3. Цивільний кодекс України. Прийнятий 16 січня 2004 року, «Відомості Верховної Ради України» – 2004.-№40-44 – ст.356
4. Закон України „ Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обмежень” від 1 липня 2004 року №-1952-IV «Відомості Верховної Ради України» – 2004.- №51 – ст.553
5. Закон України «Про державну виконавчу службу» від 21 квітня 1998 року «Голос України». – 1998.
6. «Положення про порядок реєстрації приватної нотаріальної діяльності та заміщення приватного нотаріуса». Затверджено наказом Міністерства юстиції України від 22 березня 2011 року //режим доступу/ <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0388-11>.
7. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України; Наказ Міністерства юстиції України від 22 лютого 2012 р. № 296/5 // Комп'ютерна правова система «Ліга: Закон», «Нормативно-правові акти України».
8. Положення про вищу кваліфікаційну комісію нотаріату. Законодавство України про нотаріат «Бюлетень законодавства і юридичної практики України», - 1998. - №5. – С.44-46
9. Про затвердження Порядку видачі свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю; Наказ Міністерства юстиції України від 11 липня 2012 року. //режим доступу/ <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0388-11>.
10. «Про розмір плати за видачу свідоцтва про право на заняття нотаріальною діяльністю». Постанова Кабінету Міністрів України від 22 лютого 1994 року. Законодавство України про нотаріат „Бюлетень законодавства і юридичної практики України”. – 1998. - №5 – С.49-50

Підручники:

1. Комаров В.В., Баранкова В.В. Нотариат й нотариальный процесс: Учебник. – Харьков: Консум, 2000. – 240 с.

2. Нотаріат в Україні: Підручник / За ред. В.В. Комарова. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 320 с.

3. Суд, правоохоронні та правозахисні органи України: Підручник / О.С. Захаров, В.С. Ковальський, В.С. Лукомський та ін.; Відп. ред. В. Малярєнко. – 3-є вид., перероб. і доп. – К.: Юрінком Інтер, 2007. – 352 с.

Навчально-методична та довідкова література:

1. Вчинення нотаріальних дій (довідкові матеріали): [Практ. посіб.] / [Авт.-упоряд.: О. В. Записочний та ін.]. – К.: Асоц. нотаріусів Київ. обл. КП "Інюрсервіс", 2000. – 83 с.

2. Гражданский процессуальный кодекс Украины: научно-практический комментарий / (Тертышников В.И.) – Издание пятое, дополненное и переработанное. Харьков: Консум, 2001. – 432 с.

3. Довідник нотаріуса (науково-довідкове видання) / А.М. Єрух, Ю.М. Козьякоб, Н.Б. Круковес, О.В. Старцев, О.В. Лаврінович. – К.: Істина, 2002 № 2, 3, 4.

4. Довідник нотаріуса / А.М. Єрух, Ю.М. Козьякоб, Н.Б. Круковес. – К.: Істина, 2000 – Вип. 2.

5. Єрух А. М. Довідник нотаріуса /Єрух А. М., Козьяков Ю. М., Круковес Н. В. – К.: Істина, 2000-. Вип.4: Загальні питання вчинення нотаріальних дій / Відп. ред. С. Р. Станік. – 2002. – 190 с.

6. Єрух А.М., Козьяков Ю.М., Круковес Н.В. Довідник нотаріуса / С.Р. Станік (відп.ред.). – К.: Істина, 2000. Вип. 3: Нормативні документи. – 448 с.

7. Збірник судових рішень, які стосуються нотаріальної діяльності / Укр. Нотар. Палата, комісія з аналізу, методології та прогнозування нотаріальної практики К., 2003. (додаток до журналу «Нотаріат для вас»).

8. Мічурін Є.О. Правочини. Зразки нотаріальних документів: Навчально-практ. посібник: Коментар цивільного законодавства, нові види договорів, зразки нотаріальних документів, коментар до окремих зразків документів – Х.: Еспада, 2004. – 464 с.

9. Науково-практичний журнал української нотаріальної палати «НОТАРІАТ» № 1-2 (41). – Січень-лютий 2003 р. – ДП «Інформаційно-видавничий центр українського нотаріату».

10. Науково-практичний журнал української нотаріальної палати «НОТАРІАТ» № 3 (42). – Березень 2003 р. – ДП «Інформаційно-видавничий центр українського нотаріату».

11. Нотаріальне оформлення цивільно-правових документів. Зразки.

Роз'яснення. Нормативні акти: Довід. / Українська нотаріальна палата / В.М. Черниш (ред.), М.О. Лещенко (авт.- упоряд.), Ю.М. Козьяков (авт.- упоряд.). – К.: Юрінком Інтер, 2000. – 399 с.

12. Програма навчальної дисципліни «Нотаріат» / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого / В'ячеслав Васильович Комаров (уклад.), Вікторія Валеріївна Баранкова (уклад.). – Х.: Національна юридична академія України, 2002. – 6 с.

13. Радзієвська Л.К., Пасічник С.Г. Нотаріат в Україні: Навч. посіб, 2-е вид. / За відп. ред. Л.К. Радзієвської. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 528 с.

14. Рекомендації Міністерства юстиції України з окремих питань організації та проведення стажування осіб, які мають намір займатися нотаріальною діяльністю, від 04.02.94 р.

15. Суд, правоохоронні та правозахисні органи України: Навчальний посібник / В.С. Ковальський (кер. авт. кол.), В.Т. Білоус, СЕ. Демський та ін.; Відп. ред. Я. Кондратьєв. – К.: Юрінком Інтер, 2002.

16. Судебные и правоохранительные органы Украины: Учебное пособие. – 3-е изд., доп. и перераб. – Х.: Одиссей, 2004.

17. Тимченко С.М. Судові і правоохоронні органи України: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004.

18. Фурса С.Я. Нотаріальний процес. Теоретичні основи. – К.: Істина, 2002. – 320 с.

19. Фурса С.Я., Драгнєвич Л.Ю., Фурса Є.І. Настільна книга нотаріуса: Сімейні відносини в нотаріальному процесі. – К.: Видавничий дім "Ін Юре", 2003. – 351 с.

20. Фурса С.Я., Фурса Є.І. «Нотаріат в Україні» (загальна частина): Навч. посіб. – К.: Вентурі, 1999.

21. Фурса С.Я., Фурса Є.І. «Нотаріат в Україні» (особлива частина): Навч. посіб. – К.: Вентурі, 1999.

22. Фурса С.Я., Фурса Є.І. Нотаріат в Україні. Теорія і практика: Навч. посіб. Для студ. вищ. навч. закл. – К.: А.С.К., 2001. – 976 с.

23. Цивільний кодекс. Цивільний процесуальний Кодекс України. Постанови Пленуму Верховного Суду України в цивільних справах. / Відп. ред. П.І. Шевчук. – К.: Юрінком Інтер, 1999. – 496 с.

24. Юзікова Н.С. Судові та правоохоронні органи України: Навчальний посібник. – 4-е вид., перероб. і доп. – К.: Істина, 2006.

Наукова література:

1. Фурса С.Я. Нотаріальна процедура та правосвідомість // Право України. – 2001. – № 2 – С. 101 – 104.
2. Фурса С.Я. Правова компетенція нотаріальної діяльності щодо охорони прав громадян // Право України. – 2000. – № 6 – С. 101 – 104.
3. Фурса С.Я. Предмет та методи науки про нотаріат // Підприємництво, господарство та право. – 2002. – № 5. – С. 6 – 10.
4. Фурса С.Я. Виникнення спору в нотаріальних правовідносинах і процесуальні наслідки його встановлення // Підприємництво, господарство та право. – 2002. – № 4. – С. 16 – 19.
5. Фурса С.Я. Правова природа справ про оскарження нотаріальних дій або відмову в їх вчиненні // Право України. – 1997. – № 10. – С. 53 – 55.
6. Фурса С.Я. Питання про підвідомчість. // Юридичний вісник України. – 15 – 21.03. 2003 – С. 14.
7. Долинська М. Ведення діловодства нотаріусами України // Нотаріат для Вас. – 2002. – № 11. – С. 16 – 20.
8. Трофанчук Г. Історико-правові аспекти зародження та поширення нотаріальної справи в Україні // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні. – Львів, 2003. – С. 105 – 106.
9. Федькович О. Роль органів юстиції України в організації та забезпеченні правосуддя // Право України. – 2004. – № 10. – С. 22 – 35.
10. Бондаренко І. Правоохоронна діяльність та правоохоронні органи: поняття й ознаки // Право України. – 2003. – № 4. – С. 18 – 21.
11. Бондаренко І. Правоохоронні органи в Україні та їх функції // Право України. – 2005. – № 7. – С. 53 – 57.
12. Бульба О. До питання поділу влади в Україні: пошук оптимальних варіантів // Право України. – 2003. – № 4. – С. 8 – 18.
13. Вакуленко Т. Право на захист відповідно до ст. 6 Конвенції про захист прав та основних свобод людини // Право України. – 2004. – № 2. – С. 38 – 43.
14. Гончаренко О. Вища рада юстиції: питання статусу і повноважень // Право України. – 2006. – № 2. – С. 17 – 21.
15. Казанчук І. Д. Засоби забезпечення зворотного зв'язку між правоохоронними органами і населенням // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. – Донецьк, 2000. – № 2, ч. 2. – С. 59 – 62.

16. Лауріні Д. Чи є в нотаріату майбутнє в Євросоюзі? // Нотаріат для Вас. – 2002. – № 11. – С. 21– 22.
17. Леженіна О. І. Міжнародна правоохоронна діяльність: поняття, цілі, завдання, принципи, функції // Вісник НУВС. – Х., 2003. – Вип. 21, ч.1. – С. 164 – 170.
18. Музичук О. М. Щодо методів правоохоронної діяльності членів громадських формувань з охорони правопорядку // Актуальні проблеми права: теорія і практика. – Луганськ, 2002. – № 4. – С. 44 – 52.
19. Мульченко В. Розвиток законодавства України, що забезпечує охорону правосуддя // Право України, – 2003. № 1. – С. 48 – 52.
20. Новік О. Правоохоронна діяльність: її бачення крізь призму людини // Право України. – 2003. – № 9. – С. 121 – 124.
21. Півненко В. Правоохоронна система України: визначення та функціонування // Вісник прокуратури. – 2003. – № 2. – С. 39 – 45.
22. Фурса С.Я. Предмет і методи науки про нотаріат // Підприємництво, господарство і право. – 2002. – № 5. – С. 6 – 10.
23. Черниш В. М. Проблеми впровадження міжнародних принципів самоврядування в діяльності нотаріату України // Правова держава. – К., 2003. – Вип. 14. – С. 377 – 385.
24. Ясінська Л. Виникнення та розвиток інституту нотаріату // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні. – Львів, 2003. – С. 113 – 114.

Інтернет ресурси

1. www.kmu.gov.ua – Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
2. www.rada.gov.ua – Офіційний сайт Верховної Ради України.
<http://www.mfu.gov.ua/>
3. www.minjust.gov.ua – Офіційний сайт Міністерства юстиції України.
4. www.kmu.gov.ua – Офіційний урядовий портал органів виконавчої влади України
5. www.lawyersunion.org.ua (сайт Співки юристів України)
6. www.nbuv.gov.ua/ – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського.
7. <http://catalogue.nplu.org/> – Національна парламентська бібліотека України, каталог книжкових та спеціальних видань (з 1995 року)
8. www.pravoznavec.com.ua – Електронна бібліотека юридичної літератури "Правознавець".
9. www.gurt.org.ua (сайт Ресурсного центру розвитку громадських організацій "Турт").

10. www.internetrights.org.ua (портал правозахисних організацій, які діють в Інтернет).
11. www.ngo.org.ua (віртуальний ресурсний центр організацій громадського сектора).
12. www.upp.org.ua (український правозахисний портал).